

BODOCNOST

(Entered as second-class matter June 30, 1913, at the post-office at Milwaukee, Wis., under the Act of Congress of March 3, 1879.)

ST. (No.) 21.

MILWAUKEE, WIS., 8. AUGUSTA (AUGUST) 1913.

VOL. I.

SVETOVNE NOVICE

Stavka w Michiganu.

Ker so bila vas poročila nezane sljiva ki so prihajala iz Michigana glede stavke je poslal tukajšnji socialistični dnevnik Milwaukee Leader svojega posebnega poročevalca med stavkarje, da tako sam lahko vse natanko poroča, ter se prepriča o položaju. V pondeljek je prišlo prvo poročilo od njega. Položaj med stavkarji je jako napet in obnašanje družin tako da bi razmere izboljšalo temveč goni delavce se k večjemu uporu in k večji disciplini. Poročevalec piše: Prišel sem v ta kraj da si ogledam „malo Rusijo“ ki je bila tukaj ustanovljena. Pred dve meseci sem bil v „Sibiriji West Virginje.“

Skoz po vseh stavkarskih okrajih so izjavili posestniki rudnikov da ne bode nikdar unija rudarjev dobila v teh krajih moči, dokler bode eden cent od družbinih milijonov še na rapologo. Torej vse njih neizmerno bogastvo so postavili v boj zoper rudarje. V teh severnih krajih Michigana so razglasili rudniški baroni principi in carji da bodo pustili da bode rastla trava po glavnih ulicah mest, ter da bode rja snedla stroje, predno bodo oni priznali delavsko organizacijo. Predsednik rudarske organizacije je izjavil da so družbe razposlale po svojih časopisih vse polno laži po svetu, samo da bi stavkarje spravili pri javnosti v slabo luč. Tako se je poročalo da so vojaki minirali ter so varovali samo rudniške družbe, a temu ni bilo tako. Predanji so stavkarje tako da ni smel nobeden na prosto kar je povzročilo veliko ogorčenje med prebivalstvom. Rudarji so šli na stavko da bi si priborili boljše življenske razmere, toda takej so se postavile oblasti na stran družb ter pomagajo zlomiti stavko, ter potisniti rudarje nazaj v stare bedne razmere.

POLOŽAJ NA BALKANU.

V Bukarešti glavnem mestu Rumunske se vrše sedaj pogajanja med zastopniki Balkanskih držav. Pri tem pa so se stavile od strani Srbov in Grkov kakor tudi Rumuncv take zahteve na Bulgarijo ki pomenijo toliko kakor njeno uničenje. Ob morju ji hočejo pustiti samo ozko ozemlje kakih trideset milj. Velevlasti zlasti Avstrija niso zadovoljne s tem da bi bila Bulgarska tako oropana; toda zastopniki ne odjenjajo od svojih zahtev, treba bode gotovo se večjega pritiska od strani velevlasti da bodo te pustile. Bulgariji več pravice in njenega ozemlja.

Narodnostni boji na Ogerskem.

Kako napete so razmere med različni narodi posebno v bližini Balkana, kaže dogodek iz Sedmograškega. V bližini mesta Hermannstadt je hotela občina slavnostno sprejeti svojega novega župnika, ter je za to prosila za dovoljenje oblasti, ki pa so to prepovedale, ker niso občani hoteli dovoliti v to, da izostane pri slavnosti Rumunska zastava. Vzlie temu pa so se zbrali prebivalci ter odkorakali župniku nasproti z Rumunsko zastavo. Med potom pa so posegli orožniki v mes, ter vzeli Rumunsko zastavo. Mož ki jo je nosil je takoj skočil k onemu ki je nosil Ogersko zastavo ter mu isto iztrgal iz rok per vrzel pod noge z besedami: Ako ne smemo Rumunske nositi, potem ne potrebujemo tudi ne te. Potem se je vnel boj med različni strankami in le s težavo so zamogli orožniki narediti mir ter odpeljati moža ki je zasramoval zastavo Ogerske v zapor.

Mož kateri igra dvojno igro izgubi vedno... Če tudi samo v spoštovanju svojih prijateljev

Premogarji v Missouri so glasovali za stavko.

Ni še minila velika stavka rudarjev v Michiganu in že prihaja vesti o novi veliki stavki v državi Mo.

Pred nekaj tedni so glasovali premogarji največjega premogarskega okraja na svetu v St. Francois county Mo. za stavko ter so zahtevali od družbe da jim da odgovor do prvega avgusta. Družba je odgovorila na kratko, da ne bode skušala prelomiti stavke temveč bode pustila rove napolniti z vodo.

O kakemu pogajanju noče nič slišati. V krizi leta 1907 je bilo premogarjem odtrgano na plači od 20 do 25%, in od tega časa se ista še ni izvišala če ravno se življenske potrebščine poskočile vsako leto v ceni. Premogarji so trpe li mirno dolga leta a sedaj so bili primorani da zahtevajo izboljšanje plače. Zahteva delavcev so 50e dnevno več plače, in unijsko delo. Premogarji so po večini dobro organizirani v Western federation.

Ogenj v letovišču.

V torek 5. avgusta je nastal ogenj v velikemu hotelu v katerem so stanovali po večini izletniki ki so se nahajali na počitnicah skoz poletne mesece. Letovišče v katerem se nahaja hotel stoji blizu Baltimore Md. V hotelu je spalo v času ko je ogenj izbruhnil okrog 200 tujevc ki so se vsi rešili s tem da so poskakali skozi okno. Dva sta hudo opečena ker sta prešla znamenje ki je naznanjalo gostom da je hotel v ognju. Hotel je popolnoma uničen in škoda znaša nad \$200,000. Gostom je zgreela vsa obleke kakor tudi zlati inre in diamantov v vrednosti skoro \$100,000. Med ognjem so gosti skakali v sami nočni obleki skoz okna in potem begali v mrzli noči okrog. V splošni zmesnjavi ni nih če mogel preskrbeti obleke.

Revolucija na Kitajskem.

Vstaja na Kitajskem se vedno bolj širi. Vzlie temu da je sedaj ni predsednik takoj skušil z železno roko zadušiti vsaki upor, je položaj vedno slabši in tuje velevlasti so bile primorane zasesti razne postojanke da varujejo svoje državljanke, kakor tudi njih trgovine. Najhujši je položaj v Hong Kong kjer je pretrgana vsa električna zveza, tako da je mesto v popolno temi, ljudstvo pa je oboroženo ter do skrajnosti razburjeno. Vlada je pustila postreliti 70 vojakov upornikov, toda tudi to ni naredilo na množico nobenega upliva. Na glavo voditelja revolucije je razpisana svota \$60,000. On je višji uradnik v okraju Kvang Tung. Misijonarji ki so bežali iz mesta poročajo da se v staja širi od dne do dne in tuje zapuste na tisoče mesto in iščejo zaščite pri raznih boj nih ladjah, ki stojte v pristanišču. V Mongoliji je zgubila Kitajska republika večino svojega ozemlja. Razni knezi in vladarji posameznih rodov so odpovedali pokorščino predsedniku republike ter so iskali zaščite pri Rusiji, katere je ves čas podpiravala upor iz trgovskih interesov. Sedaj ima Rusija res že veliki del tega sveta v svojih rokah. Vlada republike je poslala med Mongole svoje najboljše čete, a tudi te so se uprle in se niso hotele biti. Razšli so se po večini v posamezne oddelke ki sedaj ropajo in požigajo po deželi. Na mnogih krajih so morali bogati trgovci plačati na roparje velikanske svote da jim niso požgali mest. Po vseh krajih vlada popolna anarhija. Trgovina in obrt je popolnoma uničena, in prebivalstvo trpi strašno pod temi razmerami. Vlada pa nima moči da bi odposlala zanesljive čete, ki bi naredile red. Voditelj sedajne ustaje je izjavil, da se za to bora, ker hoče pravo republiko, ne pa samo take bi je pod absolutno voljo sedajnega predsednika, ki ga imenujejo zaradi njegovega značaja in trdne volje: „Kitajskega Bismarka“.

MESTNE NOVICE

ČLANI GOSPODARSKE DRUŽBE „ILIRIJA“ IN VSI ROJAKI POZOR.

Poslopje družbe se bliža izgotovitvi in potreba je ukreniti kaj bode družba storila za naprej. Samemu odboru ni mogoče sklepati o tej vevažnej zadevi. Za to sklicuje isti sejo katere se morajo udeležiti vsi člani. Za tako važne zadeve je neobhodno potrebno da se zberejo vsi člani da zadnega, kakor tudi vsi oni ki žele postati člani... Družba mora sedaj nastopiti eno pot da bode zgotovljeno poslopje prineslo temveč dohodkov za družbo; kakor tudi za posamezne člane dobička. Znano je že vsem da se namerava odtvoriti zadruga prodajalna ki, bi prinesla rojakom mnogo olajšave, toda o tem morajo izreči še poprej vsi člani svoje mnenje. Potrebno je že tudi da se deluje zapridobitev novih članov da se družbo tako finančno podpre sedaj ko bode imela velike izdatke in jako težko nalogo za izvršiti. Zato Vsi na sejo ki se vrši v nedeljo dne 10. avgusta v zgornjih Komarjevih prostorih na 164 Reed st. Začetek točno ob 2. uri popoldan. Pripredite nove člane ter delujte za shod na vseh straneh.

Angleška šola.

Vsem onim ki so se že do sedaj naznanili naj služi v pojasnilo sledeče: Ker je šolsko vodstvo sprevidelo da je med slovence mnogo zanimanja za poduk, je sklenilo da se bode poiskal primeren prostor v bližini kraja kjer je največ Slovencev. Ta sedaj bode šolsko vodstvo na delu ter poiskalo primerni prostor. Zadnji teden smo obljubili da bomo vse obvestili ki so se javili in sicer pismeno. A sedaj in bilo to potreba ker se je položaj spremenil a zgodilo se bode to kakor hitro bomo obveščeni, da je prostor najden. V nadaljšo pojasnitev naj služi vsem sledeče: Ta šola ne bode mestna, temveč državna in poduk bode izvršten; delila se bode v dva razreda za novince in za take ki že nekoliko razumejo angleščino. Kadar bode ta šola upeljana, se bode začelo strogo na to gledati kadar bode kedo iskal dela da bode znal tudi vsaj za silo angleško. Upoštevati se bode pričela tozadevna postava ki pravi da mora vsak ki še ni 21 let se učiti angleščine. Do sedaj še ni bilo k državnih sol na razpolago in se ta postava ni tako strogo uvaževala.

Sedaj ko bodo sole bo pa stvar spremenjena, ker bode vsak imel priložnost se učiti. Vsi kateri imajo toraj veselje do učenja, naj pošljejo svoje naslove uredništvu. Za vse je sedaj zelo olajšano obiskovanje ker se bode šola nahajala v naši posredni bližini tako da bode vsakemu mogoče se vdele žiti podnaka po dvakrat ali trikrat na teden. Prošnje ki so bile do sedaj oddane so že v rokah šolskega vodstva. Vseh prijaviteljnih je bilo blizu stideset. Upamo da se jih sedaj še več naznani, ker marsikateri sedaj ni hotel ker je bilo preveč oddaležno.

Slovenec obsojen.

V Sheboygan Wis. je bil obsojen Slovenec Ant. Novak ki je napadel svojo ženo in njeno mater s samokresom ter treljal nanje. Njega je obstrelili oče njegove žene. Obsojen je bil na osem let ječe.

Samec... Nepošten veletržec, ki daja vsem ženskam deleže od svojega sreča, toda nobeni ne dovoli popolne kontrole.

Opozarjamo tudi rojake v Milwaukee da nam naznanijo vsako nerednost v pošiljavi da moramo potem se protožiti na pošti. Uredništvo stori vedno svojo dolžnost, ter odpošlje vse liste. Ako kedo lista ne dobi je to krivda pošte, ali pa dotičnik ni naznanil spremenitve naslova.

Pomanjkanje delavcev.

V Fond du Lac Wis. primanjkuje to leto pri vseh delih potrebnih delavcev. Posebno železnice imajo mnogo trpeti zaradi tega in mnogo dela zaostane ter ne more biti izvršeno. Največja krivda za to kakor, izjavljajo tamošnji posestniki tovarn, je, ker je bilo velikost števila Jugoslovancev nazaj v stara domovina na vojsko. Pri železnici in na cestah, kako tudi pri drugih slabih delih so bili zaposleni sami Slovani Grki in Italijani a večina od teh je odšla sedaj, tako da je za mesto nastala velika škoda ker se delo ne more izvršiti.

Sheboygan Wis.

Neki naročnik iz Sheboygan Wis. je poslal na uredništvo naznanilo da je spremenil svoje stanovanje, pozabil je pa napisati svoje ime kakor tudi stari naslov. Novi naslov je naznanil na 1525 Kentucki ave. Prosimo da nam blagovolji naznati se svoj prejšnji naslov, kakor tudi svoje ime da mu zamorem list zopet redno doposljati.

Neacy zopet na delu.

Zloglasni Neacy ki dela mestnemu svetu kakor tudi raznim sodnijom vedno mnogo preglave, se je zopet podal v boj. Od salonov v mestu se je prestavil sedaj nad one izvem mestne meje, ki leže ob cesti, na takozvane Road Houses. Po njegovem mnenju so sedaj saloni v mestu za silo urejeni in pod nadzorstvom, a sedaj je treba zunajne. Bojeviti mož je toraj tem napovedal vojsko na življenje iz smrt. — Najpoprej obde zbiral razne dokaze in potem bode poklical sodnijo čez nje. Da ne bode veliko dosegel je gotovo, ker mož vedno zelo grmi a malo doseže.

Veliki požar v mestu.

V sredo zjutraj je nastal ogenj v tovarni za izdelavanje zabojev za smodke. Tovarna je stala na Nort ave., in je bila last H. A. Schwartzburga. Ogenj je uničil poslopje popolnoma tako da je sedaj samo ena razvalina. Škoda znaša \$40,000 in je samo za eno tretino pokrita z zavarovalnino. Požarna bramba je imela mnogo truda da je obvarovala obbližnje hiše ki so vse lesene pred ognjem. Prebivalci so bili primorani zbežati na prosto. V tovarni se ta čas ni nahajal nobeden delavec ker drugače bi se gotovo kedo posrečel ker se je ogenj razširil z veliko hitrostjo. Tovarana je sedaj že tretjič v teku enega leta gorela. Prva požara sta pa povzročila le nekaj tisoč dolarjev škode.

Nesreča na poulični železnici.

V torek večer proti polnoči sta trčila skupaj voz od požarne brambe in poulična kara s tako močjo, da sta morala biti dva prepeljana v bolnišnico kjer so našli da so njih poškodbe jako težke. Nesreča se je pripetila na osmi ave. in Mitchel st. kjer je voz požarne brambe naglo zavil v stran da dojde čim prej do ognja na Muskego ave. Oba ranjena a sta člana mestne požarne brambe. Na kari ni bil nobeden ranjen.

Delničarji tiskovne družbe „Bodocnost“ pozor.

Ker je bila zandja seja malo obiskana zaradi vaje dramatičnega društva, se je sklenilo da se sklic če še ena seja, in sicer na dne 14. avgusta to je v četrtek večer. Seja se vrši v spodnjih Bergantovih prostorih ter se prične točno ob osmi uri. Ker so zelo važne stvari za razpravljanje in mnogo za ukreniti je neobhodno potrebno da se je vdeležijo vsi delničarji v polnem številu.

— No, srečni oženjene — zdaj si brez dolgov. A povej; ko si z doto svoje žene plačal dolgove — ali ti je kaj stalo?

— Da! Žena mi je ostala.

Od kod draginja.

Pred kratkim izdano poročilo o stanju letošnjih poljskih pridelkov nam kaže, da je to leto še boljše pridelek kakor je bil pretečeno, če ravno so že lansko leto imeli za eno najboljših v zgodovini ameriškega poljedeljstva. Po teh poročilih se je pridelalo v ameriki to leto zimske pšenice 490 milijonov bušelnov. Iz nekaterih krajev prihajajo od farmarjev tako ugodna poročila da je pričakovati da bode to število se še povežalo. Skupni pridelek zimske in letne pšenice bode znašal letos 740 milijonov bušelnov, toraj 40 milijonov več kakor lansko leto. Tudi v drugih ozirih je to leto jako rodovitno, tako da lahko rečemo da je živeza preobilno, da smejo priti slabe letine pa bode še žita dovolj po skladiščih. A vzlie vsemu temu draginja narašča in delavci ne čutijo nič o dobri letini. In zakaj? Kjer vse to bode prišlo v roke nekaj mož ki bodo potem milijone izprežali iz ljudstva. Dobra letina je za nje prinesla nove milijone, a za delavca

Izlet pevskega kluba „Zvon“.

Zadnja leta se je med slovenskimi delavci priljubil za izlete prijazni park Johnsons Grove. Vsaka prireditev v tej prijetnej goščavi se vrši vedno vselej nad vse veselo, ter prinese vsem vdeležencem mnogo zabave in razvedrila. Nasprotno drugim prostorom kjer smo se do sedaj navadno zbirali na naših poletnih prireditvah, veje tukaj sveži zrak, ter nudijo gosta drevesa lepo senco. Človek se čuti prostejšega in nehoti postane vesel. Vse to je porok da bode letošnji izlet „Zvona“ nad vse dobro obiskan. Društva so že sedaj pričela z razprodajo ustopenic, ki so jako poceni ker se za 75e lahko vsak zaba va kolikor mu drago. Tiketi se dobijo pri vseh članih ter tudi pri posameznih osebah in tajnikih podpornih društev. Na tej prireditvi bode sodeloval tudi socialistični pevski zbor „Naprej“.

Razstrelba v rovu.

Zopet je padlo osemnajst žrtev v premogokopu. V soboto 2. avgusta je nastala razstrelba v rovu ki spada k Philadelphia and Reading Coal Co. in leži v bližini mesta Tower City Pa. Navadno je delalo v istem rovu nad 500 mož, Bodocnost

11. a ta čas je bilo delo vstavljeno kjer je neki kontraktor delal predor v rovu. Razstrelba se je povzročila najbrž skoz dinamit katerega so delavci vzeli s seboj v rov, ko so bili zaposleni pri predoru. Razen onih ki so bili ta čas zaposleni v rovu so izgubili življenje tudi še tisti, ki so se podali takoj po razstrelbi noter da rešijo svoje tovariše. Ko so prišli 600 čevljev daleč po rovu se je izvršila druga razstrelba ki je še te rešitelje pomorila. Med ponesrečenimi je pet italijanskih delavcev, drugi pa so domačini. Večina izmed njih zapušča zeno in otroke.

Vzrok razstrelbe je bil najbrž kakor omenjeno dinamit od katerega so delavci vzeli s seboj 175 funtov. Drugo razstrelbo pa je povzročil, tako je mnenje delavcev in drugih izvedencev v plin, ki se je nabral v kaki votlini ki se je pri prvi razstrelbi odprla, tako da je mogel plin prosto odhajati. Razstrelba se je zgodila kmalu popoldan, med tem ko je Superintendent Lorene, v družbi delovodja Farrel, preiskoval izvršeno delo. Na površju so zaslišali močan rum, za katerim se je kmalu prika zal črn dim iz rova. Takoj so vedeli da se je izvršila razstrelba. Šest rešilnih mož so spustili v rov izmed katerih pa je samo eden se ostal pri življenju. Vsi drugi so bili ubiti pri drugi razstrelbi ki je sledila prvi čez kakih 20 minut. Tako se kopljičje žrtve dela dan na dan, vedno groznejše. Svet pa se je navadil na to že tako, da le kratko preleti take novice po časopisih. Junaki dela padajo toda nihče se ne zmeni za nje; nihče jim ne poje slave o njih hrabrosti in požrtvovanju. Delavec je postal vreden predmet del mogočnega stroja, katerega udje se lahko nadomestijo. Slava se poje samo onim so ogrnjeni s škrlatom in svilo. Med delavci pa še dovolj razredne zavednosti, da bi si priborili vglad pred svetom kot vstavitelji vsega bogastva. Oni padajo kot žrtve dan na dan in svet koraka čez njih trupla nemoteno dalje; razen par izbranih fraz nimajo vladajoči nič za nje.

Pasje mesnice v Nemciji.

Od leta 1907 naprej narašča trgovina s pasjim mesom v Nemčiji vedno močnejše. Posebno pretečeno leto je bilo število za mesnice poklanih psov tako veliko da vzbuja začudenje celo med domačimi oblastami, katere ne spravi nekaj tako hitro iz ravnotežja. Le ta 1911 je znašalo število zaklanih psov kateri so bili naznanjeni oblastim 6553; pretečeno leto se je to število zvišalo za 1579. Toraj 8132 psov je moralo lansko leto pustiti življenje, ter služiti ljudem kot hrana. Da bode tekoče leto to število še večje, je gotovo ker je draginja zopet narastla in država ne stori nič da bi te razmere zboljšala. Seveda je v številu poklanih psov mnogo večje, ker velika večina se ne naznani oblastim.

Dvakrat umrla.

V akademiji znanosti v Parizu je poročal Dr. Bouhon zanimiv slučaj pri operaciji, katero je izvršil na neki umrli ženi. Ta žene je bila od automobila povozena; kolesa so ji šla čez prsa in je bila kmalu na to mrtva. Takoj po smrti je odprl zdravnik truplo, ter videl da je bila desna stran srca počena, ter je imela skoro tri palce dolgo rano. On je rano takoj zašil, potem pa vbrizgal nekega seruma. Ze eno minuto pozneje je pričelo srce zopet delovati in to je oživilo delovanje žil in tako ja začela kri zopet teči po telesu kakor poprej. To delovanje srca in krvi je trajalo 35 minut, potem pa je žena še enkrat umrla. Drugič je smrt nastopila zaradi tega, ker so bile ledice in drugi nežni deli v telesu težko poškodovani.

Dr. Bouhon sklepa iz tega da je pri ranjenju srca s nožem ali kroglo lahko človeka ohraniti pri življenju ali ga oživiti; seveda če se oprečija takoj izvrši.

Nov način kaznovanja v Canadi.

V Canadi so naredili zadnje čase veliko izpremembo v življenju kaznjencev. Na mesto da bi iste držali za zidovi ječe, so jih poslali v še ne obdelane kraje, kjer so jih pustili na prostem da so čisti in živnostno zemljo za farme. Najpoprej so naredili poizkus s štiri sto kaznjenci, med katerimi so se nahajali vlonileci tatovi goljufi in pijanci. Vsi ti so se morali pod častno besedo zavezati da ne bodo pobegnili; in v resnici so samo trije v štirih letih pobegnili. Kmalu za prvo so ustanovili še drugo tako farmo, ki se je zopet tako dobro obnesla kakor prva. Na obeh farmah so sami kaznjenci za čuvaje in stražnike. Tako se giblje 400 kaznjencev popolnoma prosto na eni 1,200 akrov veliki farmi. Država pa je iz tega dobila veliko dobička. Ko so kaznjenci pričeli zemljo obdelovati je stal akter \$15 sedaj pa stane že čez \$100. Kaznjenci ne nosijo na farmi kazniške obleke temveč svojo navadno.

Velikanski preobrat.

Najnovejši statistični podatki nam kažejo da je bila leta 1850 med vsakimi deseti možskimi delavci ena ženska zaposljena, danes pa že pride na vsake štiri ena. Kakor kaže razvoj se bodo te številke kmalo zjedinele Moderna industrija ne potrebuje več toliko moških moči ker mehanično delo na stroju lahko opravlja tudi slabotna ženska.

Udova... Edina žena katere ve za gotovo kje se njen mož nahaja.

BODOČNOST

List za izobrazbo in napredek slovenskih delavcev v Wisconsinu in po drugih državah Unije.

IZHAJA VSAK PETEK.

Naročnina:

Za Ameriko: Za celo leto...\$1.50
Za pol leta...\$0.75
Za četrt leta...\$0.40
Za Evropo: Za celo leto...\$2.00
Za pol leta...\$1.00
Za četrt leta...\$0.50

Vsa pisma in druge pošiljave naj se naslovijo na:

BODOČNOST

322 Reed St., Milwaukee, Wis.

Frank Novak, urednik.

BODOČNOST

(THE FUTURE)

Slovenian Weekly for Education and Progress.

Appears every Friday.

Owners & Publishers:

THE BODOČNOST PUB. CO.

322 Reed St.

Milwaukee, Wis.

Subscription yearly \$1.50.

Advertising rates on agreement.

61

DELAVSRA ZAVEST

Nihče ne more biti izveličan proti svoji volji. Že Marx je dejal, da more biti osvoboditev delavskega razreda le delo delavstva samega. Kakor je ta beseda preprosta, tako je vendar globoka in pomenljiva. Spoznanje te resnice je prvi pogoj, da more delavstvo sploh priti do boljših razmer in končno do osvoboditve.

Enostavna je ta resnica, ker je jasno kakor beli dan, da ne bo kapitalistični razred prostovoljno odpustil svojega privilegirane položaja v družbi. Najde se tudi lahko posameznik med kapitalisti, ki pozna krivico sedanjih razredov in čigar srce je tako mehko, da ne prenese večnega pogleda na tuje trpljenje. Mogoče je, da se tak posameznik odloči koristiti, ki mu jih daje njegov položaj; mogoče je celo, da se pridruži zatiranim in jim pomaga v boju proti svojim lastnim razrednim tovaršem. Ali taka izjema ostane izjema in ne more imeti globokejšega pomena.

Vključ takm — jako redkim — izjemam ostane neizpremenljivo pravilo, da pospešuje vsak razred svoje interese. Kakor pač more in zna. Ali večinoma se mora priznati, da znajo to kapitalisti boljše od delavcev. Posebno pri nas. Kdor jim to zameri, je slep. Če požene volka med ovce, pa pričakuje, da jih bo pasel in branil, si sam kriv, ako naenkrat ne najde več črede. Volk se mora hraniti z ovčjim mesom, ker je tako ustvarjen. In kapitalizem mora živeti od izkoriščanja, ker bi moral drugače poginiti. Kdor pričakuje od kapitalizma, da bo sam iz krščanske ljubezni, iz moralnih ozirov ali iz čustvene potrebe spravi izkoriščanje s sveta, je popolnoma enak gospodarju, ki nastavlja volka za pastirja.

Delavstvo se ne sme zanašati na tujo ljubezen, ne na tujo pomoč; njegova osvoboditev mora biti le njegovo lastno delo.

Ali da se more izvršiti tako delo, je treba predvsem prave delavske zavesti. Resnica ni vedno prijetna, ali koristna je na vsak način bolj kakor slepljenje. Zato je treba povedati, da je delavske zavesti pri nas vse premalo in zaradi tega so uspehi delavstva pri nas mnogo manjši kakor drugod.

Kaj je glavna vsebina delavske zavesti? Da sem delavec in ne gospod, to uganem kmalu. Ali to še ni nič in ne pomeni nič. Treba je že tudi poznati svoj položaj in vedeti, kaj vse tiči v besedi „delavec“.

Vem, da sem delavec. To se pravi v sedanjih družbi: Človek sem, s katerim delajo drugi, kar se jim ljubi. Če hočejo drugi, dobim kruha, pa ga moram drago plačati s svojim delom. Koliko mi dajo kruha, ne pristrejšja, ne obleke. Spode me lahko od svojega vodnjaka, zabranijo mi sesti v senco njihovega drevesa. Svoje delo jim smem ponujati, oni ga ne marajo sprejeti. Dvoje zdravih rok imam, dobro voljo imam. Lahko. Kaj počneš s svojimi zdravimi rokami, če ti ne rečejo: Tukaj delaj za nas! Danes si v tovarni ali delavnici. Ali veš, če boš jutri še tam? Morda ustavijo stroje, morda pripeljejo kulije iz Kitajskega, ki bodo ves teden delali za ono plačo, za katero delaš ti en dan. Pokažejo vrata tebi in tvojim tovarišem. Pa vzemi popotno palico v roko in hajd po svetu! Kjer potrkas skomizgnejo in odgovore: Ni dela!... Hajd naprej po svetu!

Delavec sem. Nedostojen je moj položaj. Večno ponižanje je moj delež, neprenehoma moram držati klobuk v rokah, vsakdo me meri od glave do nog. Nikogar nisem okradel, nikogar oropal, je vendar, kakor da imam pečat na čelu. Tudi če plačam, nimam prostora pri oni mizi kakor drugi. Človek sem, pa vendar ravno za menoj, kakor da jim nisem enak. Skloni glavo, jecljaj in moleduj, poklekaj, pa si še sam reči, da si slabši od drugih in da je prav tako — če si hlapčevska natura. Prav ponižen bodi in lepo se zahvali za vsako breco, ki jo dobiš, pa ti dajo morda večsi dobro besedo in poreko: „No, da — hm, hm...“ zakaj večsi potrebuje njih profit tvoje roke.

Kdor pa je pravi delavec, se mu bo duša sprla zoper to zapostavljanje in ponižanje. Zakaj v nje govi glavi je še druga zavest. Delavec sem; delam. Vi jeste in pijete, ali jaz vam pridelavam, jaz pogrinjam Vašo mizo, ki sem vam jo stesal v Vaši hiši, ki sem vam jo sezidal. Vi se oblačite lepo in toplo, pa prezirate mene, ki hodim v cunjah; ali jaz sem iz vam urezal in sešil elegantno obleko. Vi se vozite po svetu, sedite na mehkih blazinah in spite v spalnem vagonu kakor doma; ali jaz stojim na stroju, pri ogibalu, v tunelu. Vi nalagate tisočake v bankah, ali jaz moram v tovarnah izpreminjati surovine v blago, ga nakladati v Vaša skladišča in ga voziti na trg, da postane iz njega denar, s katerim vladate in gospodujete in me vnovič izkoriščate.

Tako govori delavska zavest. Ponižen sem in potlačen, ali po krivici. Zaslužjen sem, ali ne manje vreden od drugih. Moja roka je potrebna vsemu človeštvu, lemuha niti njemu samemu. In delavska zavest vprašuje: Ponižen sem — mar naj se ponižujem še sam? Moja vrednost mi daje pravico, da zahtevam enako življenje, pravo življenje, ki ni umiranje od rojstva do groba. Branijo mi tako življenje. Mar naj se zato vdam v voljo zatiralčev in sklonem tilnik prostovoljno od njegovo peto?

Trpim, ker sem slab. Ali trpljenje ni moja volja. Kje je moč, da se ga rešim? In delavska zavest odgovarja: Na milijone nas je, onih tam pa je peščica. Na milijone nas je in sila je naša moč, če jo zberemo. Stotisoče potocičev naj se zlije v eno reko, pa bo močnejša, ne le da bo gonila mline in nosila ladje, ampak sama si bo odpirala pot. Velikostna bo, silna in krásna, in noben pritlikavec je ne zajezi. Delavec, ki nima te zavesti, je pomilovanja vreden in sam je ponižan in zaničevan. Kdor jo pa ima, bo delal in pomagal, da se združi veletok, ki preobrazí svet.

ODPRAVA PREMGOVNIKOV

Sir William Ramsay, slavni angleški kemik, je posvetil sedaj vse svoje moči delu, da uresniči svojo idejo: dobavo plina neposredno iz premgovnih skladov. Ako se po neki učenjaku, da uresniči svojo idejo, tedaj se bodo popolnoma izpremenili dosednji načini pridobivanja sil in kopanje za premogom bo odpravljeno docela, ali pa bo vsaj zelo omejeno. Ramsay, ki je dosegel v kemiji že toliko uspehov, ni fanatist in zato je opravičeno mnenje, da je začel svoje delo na resni podlagi. Znano je, da nima noben sedaj živčih učenjakov večjih izkušenj pri obdelovanju plinov, kakor ravno on. Ramsay se pogaja sedaj s posestnikom premgovnika, da bo lahko praktično nadaljeval za uresničanje svojih načrtov.

Ramsay skuša doseči, da bi raz-

krojil premog v svoji naravni, podzemeljski legi, plin bi potem, ko bi ga spravil na površje, takoj praktično uporabljal. S tem bi odpadli vsi stroški za kopanje, velik del stroškov za prevažanje premoga po železnicah in ladjah in za naprave, ki sklažijo pridobivanju gomilne sile. Premgovni skladi bi se izpremenili tako v neizmerno velike destilacijske aparate. Parni stroji bi potemtakem ne prihajali v bodočnosti več v poštev, nasprotno bi pa bili plinovni motorji neizmerno veliko važnosti, ker izpreminjajo še enkrat toliko v premogu shranjene energije v delovno silo kakor parni stroji. Obrat električnih generatorjev s plinovimi motorji in naprava velikanskih elektrovdov bi oskrbovala še ostalo delo. Ako se Ramsayju posreči poizkus, tedaj bo na stopil v gospodarskem življenju prav tako velik preobrat, kakor ga je bil povzročil parni stroj. Ramsay sam označuje ta preobrat takole: Proizvajanje električnega toka za železnice in industrijo za petkrat ali za desetkrat manjšo ceno kakor dandanes; splošna uvedba električnega obrata na železnicah in po tovarnah; razsvetljava in kurjava hiš bo v primeri z današnjo ceno neizmerno nizka; zakladi premoga se bodo ohranili mnogo delj časa, ker se ga ne bo toliko porabilo. Ramsay izražal tudi one sklade premoga, ki jih sedaj zaradi njihove neznatne debeline ne izkoriščajo.

Način izkoriščanja, ki ga hoče Ramsay uvesti pri premogu, uporabljal tudi že sedaj v nekaterih soliščih. V teh soliščih ne pridobivajo soli v trdni obliki, temveč raztope sklade z vodo in jo s sesalkami privlečejo na površje. Ramsayjev način pridobivanja plina iz premoga bi morda navdajal marsikoga s skrbjo, da se bodo tla sesedala, kar bi imelo lahko zle posledice. Ali izkušnje v tem oziru, ki so jih napravili v soliščih ne opravičujejo takih skrbi. Škoda, ki bi nastala vsled sesedanja, je v primeri s prednostmi Ramsayjevega načina izkoriščanja, neznatna. Nekaj premgovnikov bi moralo ostati še vedno za kopanje, vsaj začasno, na primer tako dolgo, dokler se bo paroblova oskrbovala s kurjenjem premoga. Naprave za pridobivanje sil bi se morale prenesti pač v najbližjo sosesčino premgovnikov, ker je napeljava plina v oddaljene kraje doslej še zelo draga. Premgovniki bi v bodočnosti pač tako izrabljali, kakor izrabljajo sedaj vodno moč. Tehnika je omogočila napeljavo električnega toka tudi na daljave več sto kilometrov in taka napeljava ni dandanes ne nevarna, ne draga. Ramsayjeva trditev, da se bodo z njegovim načinom oranili premgovni zakladi mnogo dlje časa, je zlasti važna za Ramsayjevo domovino, Angleško. Angleški izrablja svoje premgovne zaklade mnogo hitreje kakor druge države in Ramsay sam je izračunal, da bi zmanjkalo Angleški ob dosedanjem načinu že čez 175 let premoga. Z ozirom na sedaj še izrabljene premgovne sklade na Angleškem, katerih vrednost je pa zelo dvomljiva, bi se ta doba podaljšala na 250 let. V tem pa vidi Ramsay katastrofo za svojo domovino, katere znaki bi se pojavili seveda mnogo prej. Ako se uresniči Ramsayjeva ideja, tedaj nam leto 1913 prav gotovo ne bo moglo prinesiti pomembnejšega dogodka.

JAC. BINZEL

Trgovca na debelo

z vini in likerji

se priporočila Slovencem

307 Reed St. Milwaukee, Wis.

SLOVENSKO-HRVATSKA

BRIVNICA.

FRANK TUSHEK,

268—1st Ave.

ROWAN, KALAHER & STOEC-

KER

priporočajo svojo odvetniško pisarno.

322—Reed st. — Room 15.

Telefon: South 27.

NAJBOLJŠE OBLEKE

izdeluje po meri

J. KRAINČ

317 Florida St., MILWAUKEE, WIS

Ter popravlja čisti pegla

in barva stare

Najboljše delo in najnižje cene

Izlet Pevskega Kluba "Zvon"

DNE 17. AVGUSTA, priredi slovenski pevski klub Zvon izlet v prijazni

JOHNSON'S GROVE, ki leži na Hauley Road

v bližini West Allis.

Na ta izlet vabi uljudno vse rojake iz Milwaukee in okolice, kakor tudi vsa cenjena društva. Klub se bode potrudil da bo zabava izvrstna, ter da bode vsak posamezen šel vesel in zadovoljen domu. Ustopnice stanejo 75c za kar se dobi vse prosto. Na ta način se nudi vsem po ceni izvrstna zabava.

Rojaki udeležite se, ter podpirajte in povzdiguje Slovensko petje.

ODBOR.

ADVERTISEMENT.

RES DOBRA ZEMLJA

Ker so bili naši rojaki ponovno oegiganjeni, in „očufutarjeni“ ter zapeljani po nekaterih zemljiških agentih v Chicago na podlagi neresničnih poročil in ker zaradi tega rojaki v svojo lastno škodo nimajo zaupanja tudi v poštena podjetja, izjavljamo mi na tem mestu, da povrnemo vsakemu rojaku ki pride gledat našo zemljo ter pronaide, da smo mu poročali neresnico, vse potne stroške in vso zamudo časa.

Naša zemlja: črnkasta, mastna in nenavadno rodovitna, brez peska in močvirja. Dovolj zdrave in dobre vode. Številni potočki teko čez našo zemljo. Podnebje zdravo in prijetno. Vodstvo obšne v slovenskih rokah; slov. državna šola; pošta, prodajalni, postaja in cerkev blizu. Delavnica za konserviranje kumar ter mlekarne blizu. Pridelki se lahko in dobro prodajo. Mesto z okrog 1,000 prebivalci blizu. Skratka: zemlja na Willardu, kjer se je zasedlo do 100 rojakov, a kupilo skupno nad 150, je najboljša, kar se je prodaja med Slovenci, zato jo kupujejo tudi taki rojaki, ki so si ogledali že vse druge kraje, kjer se prodaja rojakom zemljo. Cena \$18 akre, ne več ne man. Plačilni pogoji zelo lahki. Natančneje o vsem v našem slovenskem opisu Willarda s slikami. Se danes pišite ali pridite ponj na: Adria Colonization Co., 322 Reed st., Milwaukee, Wis. — Ig. Kušljan in L. Zakrajšek, upravnika.

Dostavek: Sedaj je pravi čas za ogledanje, ker se lahko na lastne oči prepričate kaj in kako raste na naši zemlji. Vedite pa, da mi ne dajemo kupcem krav, strojev in tudi ne lotov, ker vse to stane denar, katerega mora plačati kupec iz svojega žepa zato, da ga drugi lažje preslepe, torej v svojo škodo. Mi prodajamo dobro zemljo po nizkih ceni, zemljo, na kateri more farmar ugodno živeti ter lepo napredovati.

Na prodaj imamo tudi veliko obdelanih ali deloma obdelanih larn!

Blazne sufragetke.

V svojem fanatizmu se angleške sufragetke vedno bolj smešijo. Nji obnašanje kaže da so zrele za norišnico ter povzroča da se vsak pameten človek z zaničevanjem obrne od njih. Od požiganja in razbijanja kip so prišle sedaj na novi način boja; za prizorišče svojih blaznosti so si izbrale sedaj cerkve. V nedeljo 3. Avgusta je prišlo kakih 40 žensk ki so bile vse jako elegantno oblečene v neko cerkev v Londonu, ter so se vsedle v pre stole. Ko je duhovnik pričel čitati litanije tedaj so pričele vpiti in odgovarjati: „Reši Emelino Panhurst. Prizanesi ji, Pelji jo k luči, in daj ji prostost. Reši jo, reši jo. Usliši našo prošnjo.“ Ženska za katero so tako molile je njih voditeljica, ena izmed najbolj blaznih sufragetk, ki je bila že šeststokrat zaprta a vedno izpuščena ker ni hotela jemati hrane k sebi. Sedaj je zopet v ječi in na ta način jo hočejo dobiti na prosto. Ko so prišli cerkveni pazniki in drugi možje ter zahtevali od ženskih da se odstranijo, se je vnel hud boj. Mnogi so bili hudo opraskani od bojevitih „nežnih“ ženic. Se le po tem ko se je več mož zbralo so jih zamogli pometati iz cerkve. Pozneje so stražili policaji cerkev.

Gospa A. (ki je vatirana in sminkana ter ima na glavi polno tujih, v ustih pa umetne zobe): O, vi ne veste... moj mož... da... to je velik prijatelj narave!

Gospa B.: Tako? Pa na vas se to ne pozna.

RAZPRODAJA

Kateri rojakov še ni videl naše slovenske FARMERSKE naselbine v okolici lepega in cvetočega mesta Crivitz, Morine County Wisc., ta si naj pride ogledati na lastne oči ter se bo prepričal, da imamo tukaj vsega dovolj, ker nam zemlja obrodi izvrstno vse pridelke. Škodo napravljajočih viharjev ali toče in suše nimamo, tudi ne kamenja, ne močvirja. Sadje in vinska trta nam tudi dobro uspeva. Podnebje je zdravo in dobra pitna voda, zato so tukaj prav lepa letovišča (summer-resorts). Živinoreja nam se prav dobro izplača, ker rastejo tukaj same redilne in sočnate trave, živinskih boleznih ali kug pa ne poznajo. Mesto Crivitz se prav lepo razvija, v njem je mnogo trgovine, obrti in industrije, kamor se prodaje vsi pridelki po visokih cenah. Tu je križišče dveh železni, ki vodijo po suhem v velika mesta ter imajo ob enem ugodne zveze čez jezero v velika trgovska in industrijska mesta. Brez dvoma bo zemlja poskočila kmalu v ceni.

Ker kupite tukaj zemljo naravnost od lastnika T. Kersten samega, zato jo dobite tudi DOSTI CENEJE, kakor pa, če jo kupite od katke zemljiške kompanije, ki nima svoje zemlje, ampak jo še le mora od letniška kupiti ter seveda hoče imeti pri tem dober zaslužek. Pri meni tega ni. Ker je že tu-kaj mnogo naseljenih, se pri njih lahko uprašate o vsem, kar vam je potrebno vedeti, zato vam svetujem, da ne greste tja, kjer še ni nihče naseljen, ki bi vam kos povedati, če bodeste tudi zamogli tam živeti. Ako se odločite postati samostojen in neodvisen farmer na zemlji, kjer vam je sigurna bodočnost in napredek zagotovljena, pridite in ogledate si to zemljo. Vsakemu kupcu povrnem vse vožne stroške. Odplačevanje je zelo ugodno, ker imate 10 let časa.

Ne zamudite torej te RAZPRODAJE in ugodne prilike, ki se vam pozneje ne bo nudila nikoli več ter še pišite danes v slovenskem jeziku po nadaljna pojasnila in po brezplačno knjižico na zastopnika

N. PIKLOR

1526—West 21. Str. Chicago, Ill.

Ako potrebuješ premog i drva vali pa les za stavbo, tedaj se obrni na

WEST ALLIS FUEL AND SUPPLY CO.

Ona prodaje vse to. Kedor kupi enkrat oprijnas, ta je zadovoljen, ter prde vedno. Pridite in sprašajte za možem ki lahko govori z Vami v Vasem jeziku.

WEST ALLIS FUEL AND SUPPLY CO.

57 Lapham St. West Allis, Wis.

E. I. Lindow, Prec.

Julius Raniševski, Tresu.

TEL. WEST ALLIS 376.

Pozor slovenski gostilničarji: Moja trdka je prva in edina slovenska samostojna, ki importira zganje naravnost iz: kranjskega.

Importiran Kranjski Brinjec.

Importiran Kranjski Slivovic.

Importiran Kranjski Tropinovec.

Zdravo Grenko Vino.

A. HORVAT, Joliet, Illinois.

Drateno omrežje za vrata in okna, kakor

vsake vrste druge dratene izdelke

dobite vedno v največji zalogi pri

A. T. TRENTLAGE & SON

387-391 Grove St.

Telephone South 471

Ženska postrežnica

ARTHUR J. BRETT

Balzamirar in Pogrebni ravnatelj

281 Reed St.

Cene zmerne

Milwaukee, Wis.

REINHOLD KROLL

Veletrgovina z vsakovrstnimi

VINI IN LIKERJI

Distiler dveh znanih viski-jev

Green Bell ter Deer Creek

410 Greenfield Ave.

Telephone South 8280-J

Jugo-slovansko Podporno Združenje "Sloga"

Milwaukee, Wisconsin

Glavni odbor:

Predsednik: Martin Ropp, 450 South Pierce st., Milwaukee, Wis.;
Podpredsednik: Frank Zakrajsek, 1211 N. — 8. st., Sheboygan, Wis.;
I. tajnik: Frank Matitz, 311 — Madison st., Milwaukee, Wis.;
II. tajnik (zapis.): John Kraine, 317 Florida st. Milwaukee, Wis.;
Blagajnik: Frank Banko, 5048 National ave., West Allis, Wis.;

Nadzorni odbor:

John Emene, (predsednik), 288 Grove st., Milwaukee, Wis.;
Math Stiglitz, 415 Florida st., Milwaukee, Wis.;
Anton Tomineš, 283 Reed st., Milwaukee, Wis.;
Martin Jelenc, 289 Mineral st., Milwaukee, Wis.;
Frank Cirez, 458 National ave., Milwaukee, Wis.;
John Oevirk, 274 Grove st., Milwaukee, Wis.;
John Herga, 5035 Sherman st., W. Allis, Wis.

Porotni odbor:

Math Simenc, (predsednik), 444 Park st., Milwaukee, Wis.;
Josip Janežič, 423 — 53' ave., West Allis, Wis.;
Frank Robida, 283 Reed st., Milwaukee, Wis.

Vrhovni zdravnik:

Dr. P. Langlaad, Stampf & Langhoff Bldg., Grove st. & National ave.

Seje so vsaki četrti torek v mesecu.

URADNO GLASILO:

"Bodočnost", 322 Reed st., Room 6, Milwaukee Wis.

RAZNO.

Pametna "Liza".

V jeseni leta 1870 so prišli agenti francoske vlade na Švicarsko, da nakupijo novih konj za armado. Eden izmed teh je prišel tudi v neko vas v okraju St. Gallen, ter je hotel od nekega veleposestnika kupiti lepega konja, ki je bil po celi vasi znan zaradi svoje pohlevnosti. "Liza" je bila potem prodana ko je agent polovico več obetal zanj kakor je bila vredna.

Prvega februarja 1871 je preko račila vzhodna francuska armada pod poveljem Bourbaki, švicarsko mejo. Tam so armado razorožili in zastražili. Največ skrbi so prizadevali švicarski vladi sestradani konji, za katere ni bilo mogoče dobiti tako hitro potrebne krme. Bilo jih je deset tisoč. Ker si drugače ni mogla pomagati, je sklenila da pošlje vse konje na razne velike sejme po deželi, ter jih razproda. Tako je prišlo veliko število teh konj tudi v St. Gallen, kjer so stali na sejmu po več dni. Med drugimi kupci se je nahajal tudi nekajdni posestnik "Lize". Mirno je hodil med vrstami konj ter si jih ogledoval. Naenkrat je začutil da ga nekdo drži za rokav; ko se je ozrl je spoznal svojega nekdanjega konja. Od veselja in ginjenja je zaklical "Liza" in gladi zvesto žival ki je veselo rezgetala. To je bilo svidenje kakor med dvema prijateljskima, ki se dolgo nista videla in sta eden drugega pogrešala. Toda kako je "Liza" izgledala. Brez grive in repa ni bila podobna več prejšnji lepi živali. Prejšnji posestnik jo je zopet kupil za 130 frankov. Potem jo je peljal v domačo vas, kjer so jo pričakovali vsi prebivalci. In ko je veselo rezgetala šla sama proti posestnikovemu hlevu, so ti veselja ploskali ter jo pozdravljali.

Čudno pomiloščenje.

Neka ruska kmetica se je peljala na zimi leta 1829. s trga na svoj dom ki je ležal globoko v samotni stepi. Med potjo je zapazila da se ji bliža veliko kardelo volkov. Ona je pogledala konje na vso moč upajoč, da tako udide s svojimi tremi dečki smrti. Toda volkovi so kmalu prišli v bližino voza ker sta konja pričela pesati. Ko je eden izmed njih skočil na voza, ter hotel pograbiti prvo žrtev, je kmetica na pol blazna od strahu pograbila svojega najmanjšega sina ter porinila v voza. Volkovi so planili nanj ter ga v nekaj minutah raztrgali. Kmalu potem pa so že zopet naskakovali voza in konje; tedaj je vrgla še drugega sina v voza in potem še tretjega. Tako je bilo mogoče da je sama se rešila. In ko je dospela v vas ter pripovedovala vaščanom vse to, ter se skušala zagovarjati, je stopil star mož iz množice ter ji prekladal glavo z sekirami. med tem ko je zaklical: Mati ki žrtvuje svoje lastne otroke za to da reši svoje življenje, ni vredna da dalje živi.

Morilec so izročili sodišču katero ga je obsodilo na dosmrtno ječo v sibirskih rudnikih. Takrat

ni cesar Nikolaj je o tem zvedel, ter moža takoj popolnoma pomiloštil, ter pri tem opomnil da je mož prav ravnal in to izvršil kar bi drugače on sam zpovedal storiti.

Skrb za novorojene otroke.

V nekaterih krajih Nemčije imajo čudne navade, katerih se poslužujejo pri novorojenih otrocih ter trdno verujejo da jih to varuje pred raznimi nezgodami. V okraju Brandenburg zlijejo vodo v katerej so otroka privikrati kopali za rožnati grm, na katerega solnce ne sije. Tak otrok se potem nikdar ne opeče. V Šleziji oblečejo otroka če je ženskega spola v možko, možkega spola pa v žensko srajco, kar mu prinese srečo v zakonu.

V okraju Franken, ne sme mati prvih šest tednov prestiti, ker drugače sprede otroku vrv. Na Pomerskem ne dajo otroku ne očeto vega in tudi ne materinega imena ker drugače umrje. Po nekaterih krajih morajo botri hoditi naglo kadar nesejo otroka k krstu za to da se kmalu nauči hoditi.

Tudi krstni list ne sme biti zapečaten ampak samo zavezan ker drugače ostane dete mutasto. V Weterau morajo matere pri obhajanju krsta strikati za to da postane otrok priden. Tudi se ne sme otroka dajati skozi okno, ker potem ne raste. Kadar gre mati na obisk k sosedom ali sorodnikom z otrokom, mu ti pritesnejo tri jajca na usta; tak otrok postane potem korajžen in zgovoren. Ob reki Rain ne smejo otroka imeti v prvem letu na prostem ako dežuje ker dobi drugače pege po licu. Tudi v zrelo se ne sme gledati, da ne jeclja. Na West falskem dajo otrokom večkrat kalender v roke za to da postane potem moder. Po raznih drugih krajih je še mnogo drugih navad; seveda samo po oddaljenih kmetičkih vaseh, ki kažejo na veliko praznovestvo ljudstva.

Po sili poročena.

V cerkeni knigi malega mesta uellheim se nahaja zanimiv zapisnik ki kaže kako so v sedemnajstem stoletju skrbeli za dekletu katero so bile od svojih ljubčkov na limanice speljane in potem zapuščene.

V knjigi se čita dobesedno sledeče: V letu gospodovem, 1737 mesca oktobra, je bil na poveljenih visokosti gospoda grofa v tukajšnji cerkvi po sili poročen Johann Meyer s Barbaro Pfister, kateri je omenjeni večkrat ustmenno in pismeno zakon obljubil in svojo obljubo prelomil. Ker pa se je on z vsemi močmi branil iti z deklico v cerkev, so ga prijeli štirje stražniki ter ga s silo peljali v cerkev, ker so mu potem tudi s silo potisnili roko v ono deklico. In ker je Meyer vedno upil "Jaz je nočem, jaz je nočem" je visokočastiti gospod Diakonus v imenu in na povelje grofa, "ja" izgovaril, ter potrdil zakon kot veljeven.

Omenjena knjiga pa ne pove potem dalje ali je bil ta posiljeni zakon srečen ali ne, kar bi bilo jako zanimivo z zvedeti.

SMEŠNICE

Gospod nadporočnik se je s svojo mlado soprogo povrnil z ženitovanjskega potovanja. Našel je svoje novo stanovanje v najlepšem redu in je pohvali "burša", ki mu je bil zdaj dodeljen.

"Jutri zjutraj me zbudi od šestih", je zvečer naročil "burša". Naslednje jutro je "burša" najprej deset minut trkal na vrata in ker se nihče ni oglasil, je vstopil v sobo in začel stresati oclirja: "Gospod nadporočnik — šest je ura".

Nadporočnik se ni prebudil, pač pa se je prestrašena vrvnala nje gova žena. "Burša" jo je pa nežno potisnil nazaj na posteljo, rekoč:

"Vi lahko naprej spite, gospodična; to je navada pri vseh oficirjih".

Ah, fantič moj, — tako hudo mi je — žrtvovala sem ti svoje dobro ime...

Nič se ne žalosti — vsaka kupčija je združena s stroški.

Kako pa, draga prijateljica, vaša hčr! Ali je srečna v zakonu? — Srečna! Njen mož se pričo nje še nst ne upa odpreti. O, že zdaj se vidi, da je nad tem zakonom božji blagoslov.

Lastnik menažerije: Vi bi radi stopili pri meni v službo. Ali ste vajeni živali?

Hlapec: Kar sem živ, sem takorekoč vedno pri konjih.

Lastnik menažerije: To je že ne kaj, a ne dovolj. Glavna stvar pri meni le prisotnost duha. Če bi na pr. tiger usločil iz kletke — kake korake bi vi napravili?

Hlapec: Gospod — prav dolge.

Žena: Ali še veš; ljubi Maks... v najhujšem mrazu sva se zaročila.

Mož: Da, da... če se spomnim, me še danes zazebe...

Ali je res — profesor dvo-piènik se je razročil?

Da!

Kaj je pa vzrok.

Naročil je šopek, da bi ga svoji nevesti poslal... a ga je pozabil položiti v škatljo ter poslal prazno staro škatljo z napisom: To si ti.

Skrben učenjak.

Slavni učenjak naravoslovec Agassiz je večkrat vznemirjal svojo ženo z živalmi ki jih je prinašal v stanovanje.

Nekega jutra ko se je žena oblačila je naenkrat strašno zavpila in pribežala k njemu. "Kja pa ti je" jo vpraša popolnoma mirno Agassiz. "Iz mojega čevlja je prilezla velika kača ko sem se mislila obuti" mu odgovori trepetajoča na vsem telesu. Samo ena praviš? uprašala nemirno mož. "Jaz sem ja tri notri djal sinoči. Jaz nisem našel primerne prostora za živalice, za to sem porabil tvojo mehko obuvalo". Potem pa je pričel skrbno iskati in našel se ostali dve kači v svojem lastnem obuvalu.

Strašna razstrelba V Avstriji.

Blizu mesta Wiener Neustadt stoji prijazni trg Woellersdorf; ne daleč od trga sredi krasnih nasadov velika tovarna za municijo kjer se izdeluje za avstrijsko armado razno strelivo. Tovarna je lepo snažno poslopje, in tujci si bi ne mislila da je polno strašnega streliva in da je na tem prostoru zgubilo že na stotine delavcev svoje življenje ali pa ude. Še le maja mesca je zletel del poslopja v zrak in sedaj se je zopet izvršila strašna razstrelba ki je uničila veliki del poslopja ter za tisoče vrednosti raznega streliva. V par letih je bila to že četrta razstrelba in menda tudi edina ki ni zahtevala človeških žrtev. Sedaj je nastala razstrelba ob štirih popoldan in še le ko je ogenj že skoz streho prodrl so to zapazili vojaki ki so bili v bližnji postaji. Takoj so sklicali požarne brambe, policijo in vojaštvo, toda predno je kedo zamogel gasiti so se pričele razstrelbe ki so bile za slišati kakor strašno gromenje. Vršile so se ena z drugo vseh skupaj je bilo 45; poslopje je popolnoma razdejano. One dele velikega podjetja; ki je razdeljeno na veliko število posameznih poslopij in oddelkov, ki stoje nekoliko v stran so zamogli rešiti. Ogenj je razsajal neomejeno do sedme ure, še le potem ga je močan dež nekoliko

omejil. Škoda ki jo je povzročil ogenj je velika. Sreča je bila da je ono strelivo ki je bilo nakopičeno v kletah že popreje voda uničila ker drugače bi bile razstrelbe še groznejše.

Delo na velikih žitnih farmah

V mnogih delavcem nasprotnih listih se čitajo v sedanjem času očitanja da delavci ne gredo na farme delati, ter rajši žive v mestu, kjer je življenje bolj ugodno kakor na farmi. Nekateri skušajo celo draginjo na pomanjkanje delavcev zavrniti, čes famar ne more svojih pridelkov spraviti ker mu primanjkuje delavcev.

Ne more se trditi da ni resnica da primanjkuje delavcev na farmah, posebno kar se tiče velikih žitnih farm, ter da gre mnogo pridelkov v nič ker se pravočasno ne spravijo; a temu niso delavci krivi, temveč razmere.

Pisce tega je sam bival več mesecev na velikih žitnih farmah in izkusil vse to. V mislih so tu v prvi vrsti največje ameriške farmarske države Canada in Nord Dakota. V teh dveh državah h katerima se lahko še prišteva tudi Sout Dakota in eden del Minnesote imajo dvojne vrste farmarje. Prvi so stari naseljenci ki žive v velikem blagostanju ter ne ostajajo za grajščaki in veloposelniki starega kraja. Ti obdelajo svoje polje z stroji ter potrebujejo za veliko, več sto akrov broječo polje nekaj mož za par tednov.

Vsak gleda da odpravi tuje njemu neprijetne ljudi kakor hitro je mogoče iz hiše. Za te tedne jim da razmerom dobro plačo, a se ne briga za druge udobnosti za nje. Delo je mučno in delavni čas dolg, in delavec ne dobi nikjer primerne prenočišča, pri moran je da se potiče po hlevih brez vsega reda tako da pride čas da je delo izvršeno. Tedaj dobi svojo plačo in mora iti za drugim delom kar ga po navadi stane vse prihranke. Ako pride v mesto tedaj mu po prenočiščih ki so nad vse slaba, izpresaajo prihranke. Na vadno je delo kjer je delal poprej nekaj tednov, po vseh farmah izvršeno in tako se je potreba prestaviti in tako minejo zopet mnogokrat tedni predno zamore najti delavce primeren prostor da lahko dela. Tudi naleti med tem na zelo revne farmarje začetnike, kateri se z veliko težavo bore za obstanek; ako prične delati pri take mu ima delo za teden dni naker mora zopet oditi naprej. Kadar se prične z delom v enem okraju, tedaj pride na tisoče delavcev od vseh strani ki izvršijo delo v kratkem času, naker, gredo zopet drugam. Tako so si ti kraji vedno prenapolnjeni z celimi armadami delavcev ali pa tudi postopaje kateri prežijo na kak plen. Delavci so zaničevani od domačinov. Kedor pride v ta položaj in se ima v sebi dovolj človeškega čuta, dovolj ponosa da čuti in trpi vsled tega preziranj, ta hodi po teh krajih potr in užaljen. Ker kakor hitro se nahaja med temi reveži ki so preganjani po deželi od policije, od famarjev samih, kakor divja žival, tedaj začuti da ni več človek da je potisnjen nekam v globočine na eno pot ki ga pelja pogubo. Mnogokrat se izvajajo cela kardela delavcev v zelo oddaljene kraje z lepimi obljubami in ko pričnejo delat, vidijo da so sedli na limanice brezsrčnih izkoriščevalcev, kateri si zaslužijo od žuljev teh revežev v kratkih tednih tisočake. Mnogokrat se pride tako v razmere ki so skoro neverjetne, kjer se delavca izkorišča kakor snžna, naker se ga po nekaj tednih zapodi. Da je tako so mnogo krivi farmarji sami ker postopajo z ljudmi brezobzirno. Tako se mnogokrat zgodi da dežuje; tedaj se hitro sporazumijo po telefonu ter naznanijo delavcem da plačajo od sedaj naprej 25 do 50c manj kakor popreje. Tako se znebijo delavcev ki so primorani da gredo v bližnje mesto, ter čakajo v odušnem hotelu katerega posestnik tiči z famarji vedno v eni vreči. Kadar preneha dež, so primorani oditi zopet delat in to se ponavlja skoz celo poletje. Na mnogih krajih mora plačati delavce za hrano med tem ko dežuje, ali pa oditi. Seveda so izjeme, toda te so jako redke. Kedor je novinec, ta boje vsak do skrajnosti izkoriščen. Ako bi tukaj bilo kaj skrbi od strani bogatih farmar-

jev, ali pa oblasti, da bi delavci ne bilo povsod prepuščeni sami sebi, odušnim hotelirjem in agentom, tedaj bi lahko na tisoče delavcev vsako leto živelo na farmah, ker mnogo jih je, ki si žele svežega zraka, a se ne povrnejo več nazaj ko so enkrat to izkusili. Delavec je tam samo predmet za izkoriščanje. Po mnenju farmarja nima pravice kakor drugi človek, on tudi nima čuta kot ta. On ga smatra za izmeček iz človeške družbe, ki je prišel ven iz mestnega blata. Tako se le redko najde pri tem delu delavce, ki bi bili vsaj za silo izobraženi, temveč samo skrajno nevedne surove značaje, med katerimi živeti ni izobražnemu čutečemu delavcu mogoče.

Danasnji sistem je ustvaril razmere v katerih se uniči vsaki nežni čut v človeku. Težko delo, slaba neumna uzgoja zamoti v človeku kmalu boljše nagone, ter ga naredi surovega in podivjanega. Potem pride še k temu brezposelnosti in vse to tira delavca ven na ceste, kjer pride kmalu v boj s celim svetom. Delavec ki danes hodi po svetu ter pelja rajši nemirnemu življenju od kraja do kraja zaničevan, preganjan, je žrtev razmer. Oo se ni hotel upogniti temu izkoriščajočemu sistemu, ter je rajši napovedal človestvu vojsko. On je videl da bode pri težkem mučnem delu kmalu oslabil, ter postal pohabljenec; delal je morebiti dolgo let ter upal in se boril, toda sprevedel je da je boj

zaman tedaj je šel na ceste kjer je ostal. Tako so nastajale v feudalnih časih roparske tolpe. Kardelo mož kateri se niso hoteli brezpogojno upogniti grajščakom, ter so hrepenili po svobodi, so raztrgali vezi tlačanstva ter zbežali v gore kjer so napovedali boj vsemu človestvu.

Danes imamo ravno tiste čase v katerih živi tolpa modernih roparskih vitezov od žuljev drugih ki ječijo pod jarmom. In med temi izkoriščanimi so ljudje, kateri si zazele svobode in ker si je drugače ne upajo doseči, pobegnejo na ceste. In te mase potem preplavi žitna polja ameriških držav. In kedor hoče delati študije kaj zamore narediti kapitalizem iz človeka, naj se poda enkrat tja v te kraje. O delavskem upražanju na farmah še mnogo piše in govori, ter išče rešitve iz tega položaja. Učenjaki se bavijo s tem, ter so končno celo iznašli, da se delavcem predobro godi v mestih, za to ne gredo ven na polje, na farme. Za človeka pa ki je sam to videl, sam izkusil, in ki ima jasno pamet ter nepozno misli, je za to samo ena rešitev, in to je odprava osebnega lastništva preustroj človeške družbe tako da ne bode delo za človeka pekel, temveč sreča.

Mnogo bi se še dalo v tej zadevi pisati, mnogo slučajev navesti, v potrdilo gori opisanega, kar bi vsakega moralo prepričati da je vsaka beseda resnična, ter da je v tem pravo stalisee zastopano.

Farme. Willard. Farme.

Številni dosedanj naseljenci na Willardu so dokazali, da so farme v tem krajn najboljše, kar se jih prodaja Slovence. Zakaj potem kupovati drugje, kjer je zemlja slabša in kraj brez ugodnosti za naseljenca. Vse potrebno o Willardu izveste pri

Adria Colonization Co.

322 Reed St., Milwaukee, Wis.

IG. KUŠLJAN, upravnik.

Milwauckim Slovincem priporočamo Kaspar Državno Banko. Prejema denar na hranilne vloge in daje 3 obresti.

Vse vloge pod državnim nadzorstvom!

Pošiljamo denar v staro domovino po zmernih cenah. Na tisoče Slovencev pošilja pri nas denar, Zakaj ne Vi?!

Prodajamo

Parobrodne listke za vse najboljše prekmorske črte po kompanijskih cenah.

Sloven. Narod. Podporna Jednota vrši svoj denarni promet z Kaspar Državno Banko.

Pišite na nas v slovenskem jeziku. Kdor hoče biti pošteno postrežen, naj se obrne do Kaspar Državne Banke!

KASPAR STATE BANK
1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Mi vsi vemo, da je naša sposobnost za zaslužek v naši otročji dobi zelo majhna. Toda ta zmožnost se veča z našo starostjo, ko postanemo bolj delavni. Svoj višek po doseže, ko dobimo popolno delavno sposobnost, to je v starosti štirideset ali pedeset let.

Potem pa začnemo postajati telesno slabejši in naša proizvodna sila pojema, vsled česar smo prisiljeni zanašati se na svoje prihranke, ki smo jih deli na stran v času svojih najboljših let.

Te razmere so samo zgodovina tega, kar se dogaja nam vsem vsak dan, a to nam daje nauk, da moramo hraniti v svojem zgodnem življenju. Najboljša pot do tega je, ako si postavimo za svojo dolžnost, da začnemo nalagati svoje prihranke na banki, ki je pripoznana dobra in v kateri se tako skrbno varuje denar, kakor se ravno v

The Mitchell Street State Bank

(Prava Banka za prihranke)

Vogal Mitchell Street in Druga Avenue.

ŽIGONOVA ANČI

Novoletna povest.

Novoletna pridiga je minila. Po cerkvi potihne kašelj in kihanje. Vse pričakuje, da prečita župnik število porok, pogrebov in zlasti še število novorojencev p-ske fare. Župnik Skoprne — že postarem gospod v svoji službi in svojih običajih — je namreč vsako leto povedal svoje mnenje v markantnih potezah o umrlih in porojenih faranih.

Danes je bil z umrlimi kmalu na koncu, ker je umrlo le malo njegovih ovc in so mu dali zato pogrebi premalo zaslužka. Veliko delj se je gospod Skoprne pomudil z novorojenci. Najprej se je z močnim glasom začudil tako ogromnemu številu otrok in pral-ljudstvo: „Kam bo s tolikim ljudstvom? Ljudje božji, kaj vendar počnete, da je vedno več te mladetine? Ali ne vidite, da je vedno slabše na svetu? Ljudje so vedno bolj pohujšani, zato vas Bog tepe! Bodite, no, pametni in previdni!“

Ljudje so se spogledovali, si pomežikovali in kihali. Ženske, zlasti mlajše in omožene so se z ruticami prijele za nosove, kakor da jim gre že na jok od prevelike sramote. Moške so se v skrbih ozirali drug v drugega, češ: kako bo pa poslej? Zrelejši mladeniči so se veselili njih zadrege. Ker so bile župnikove posebnosti znane izba mnogo let, je došlo tadan k maši v p-sko cerkev tudi več sosednjih faranov. Ti pa niso mogli in tudi niso marali zadrževati smeja.

Ti sosedje so se hibetali skoro na vse grlo. Domačini so jim pomagali na tihem, ženske samo v mislih, a toliko vztrajneje. Dekleta so sramečljivo povsila oči in si želele — trenotka, ko se bodo mogla na tihem in z zato zatisnjenim nosom smejeti župnikovim opazkam.

Bil je v cerkvi pravcati piš, šum in nemir. Najbrž je bil gošpod Skoprne navajen takega spremljevanja ob poročilih po novoletni pridigi. Zato ga in to vznemirjalo najmanj. Povedal je, ko se je pošteno odkaljajal, da hoče še nekaj omeniti zaradi nezakonskih otrok, potem pa mora končati. (Najprej se je brezobzirno pohvalil, da je to leto skrbno pasel svojo čredo. Dekleta so se ogibala smrtnega greha in slušala glas svojega dobrega pastirja. Potrdil je slednjič sam sebi, da je lahko zadovoljen zaradi nezakonskih otrok svoje udane črede, ker se mu je „izpridila“ samo ena in še ta ni bila v Marijini družbi. Dekleta so se bala župnikovih tožba ter so v nesrečnem slučaju raje odnesla „sad in pokoro“ v Trst, Gorico ali Ljubljano. Kakor se je to zgodilo le poredkoma, tako gotovo se tako izprijena devica ni nikdar več vrnila v rodno vas, marveč je zvalila za seboj še svojega zapeljiveca. Tako je ohranila p-ska fara svoje pošteno ime in župnik svoje opazke po novoletni pridigi.

To leto je bila na vrsti Žigonova Anči s svojo malo Ančko. Majhna, pa čokata, telesno nerodna in zelo z jezikom neokretna ter v duhu bolj počasna Anči je danes vendar moško prikorakala v cerkev k župnikovim maši in pridigi in seveda tudi po pridigi na svoje navadno mesto.

„Eadini nezakonski otrok je od neke“ župnik nalašč preneha in se ozre v Žigonovo klop in oči vse zbrane črede se vpro v Žigonovo Anči, ki je sedela v klopi nepremično kakor ukopana ter ni za hip odmaknila črnih drobnih oči od srepega nogleda župnika Skoprneta. Ta pa povzame vnovič in nalašč: „Od neke, od ene take — od ene, ki je taka —, no, kako kaj vam povem, dragi v Kristusu? taka, kakor —“

In ta hip se je zgodilo nekaj, česar dotlej še ni slišala poštna fara in tudi ne širni svet. Žigonova Anči je sama odgovorila in tako pomagala župniku povedati, kakšne matere hči je njena Ančka.

Temu se je naglas čudila p-ska fara. vsi sosednji farani, navzoči pri maši in pozneje najmanj še sedem drugih fara.

podajal bič in ne srp, sekira, pa ne šivanka, kob bolj kot grablje, moški jopič prav dobro, ženska jopeca nič, kučma in klobuk kot moškemu, najlepša ruta — kolikor domači mački. Stopala je trdo in vedno izela, kakor da bi izhodil oživel leseni vojak, ki jaha konja s trobento v repu.

Sploh ni bilo na nji nič več ženskega kot krilo in predpasnik. Zato so jo nedorasli otroci šteli naravnost v — srednji spol. Žvižgala je kot moški, glas ji bil nizek, pošten bariton, in hudomušneži, ki jih ni nikjer premalo, so celo videli, da Žigonovi Anči poganjajo brke, prav malo sicer, a očitno.

Teh slabosti se je Anči zavedala prav dobro in zato rada slušala, ko so jo silili v žensko delo; pa se ga je še raje naveličala in zopet prišla moško orodje.

„Žigon ima hlapca zastoj“, so trdili sosedje, videči, kako krepko stopa Anči poleg voza v gozd in iz gozda, na njivo in z njive, poka z bičem in se čuti ob tem srečno. Jože Žigon je bil pa mož, ki ni imel lastnih otrok, zato pa tudi ni hotel, da bi mu ljudje oponašali, da služi njegova sestra pri njem za hlapca. Rad je postregel siroma ro maku, sprejel popotnika in si pridobival z dobrimi deli zaklade za nebasa. Redno so se pri njem ustavljali spomlad in jeseni laški brasači s svojimi krošnjami, kravski prekupčevalci in drugi barantavci. Vsak je bil sprejet radevolje. Jože ni maral, da bi ga ti raznašali po svetu, pa je najel v domači vasi trinajstletnega dekca, da bi mu pomagal pri domačem delu, Anči naj bi pa raje kakor prej, stopala za kravaši. Dobro je mislil Žigon. Toda Anči ni mogla videti najetega volarčka poleg domačega voza in živine.

Vzela mu je bič, počila ž njim ter pokazala, kako naj požene. Največkrat ni le poglala, marveč tudi sama šla za vozom po delu, dočim je deček moral za živino na pašo.

Tisto poletje in jesen se je večkrat motal okoli hiše brusač Moro. Mlad je bil še, živahen in črn kot hudič. Oči je imel kot oglje in lase skodrane, da nima tako lepih sam spak. Nekega dne je prašal Italjan Anči, koliko kresov je že gorelo, odkar je na svetu, Anči je odplahnila v hišo prašat mater in se kmalu vrnila z odgovorom: „Petentridest“. Moro se je zasmejal in pokazal bele zobe. Tudi Anči se mu je smejala in kazala zobe. Tisto, kar ji je povedala mati zastran starosti, je takoj pozabila, zakaj vsa vas jo je poznala za vzor zabitosti in neumnosti, da si si je včasih kako stvar zapomnila prav dobro. Zato je imela velik križ z vaškimi otročaji, ko je zahtevala od njih, da jo morajo vikati, kakor vikajo druge odrasle ljudi. Hej, Anči bi vikali!

Najeti deček se je vendar udal in jo vikal. Vsled tega ga je povsod hvalila in bi najraje vse izvršila zanj, ker mu ni bilo malo za to, če ona vozarila, a on lenaril na paši.

Toda tam pod jesen je zapazil Žigon, da zares delata Anči in najeti volarček kakor domenjena: vsak nasprotno delo od tistega, ki ga je določil on. Zato je dečku odpovedal službo, češ, potem bo Anči morala na pašo.

A tedaj je bilo najbrž že prepozno.

Mraz je potegnil in Žigonovi so napravljali steljo v listniku, Anči pa zopet pri vozu, a najeti deček na paši. Gospodar jo zapodi domov po volarja, a sama mora za živino. Dobila ga je doma za hišo, ko je otepal orehe.

„Šišite, Ančka, jo praša paglave, ko izve gospodarjevo povelje, „kako da se vedno potika okoli hiše tistile črni Moro, ko ste vi doma?“

„E, fant, ti še ne veš“ se mu posmeje, pogleda s škilastimi očmi in pristavi: „Moro je — tiček“. In odhitela je naravnost k tistemu brusaču, a deček k gospodarju.

Kmalu potem se je približala zima in Anči je prevzela prejšnje hlapčevske posle pri hiši. Tedaj je zginil tudi kodrolasi Italjan v toplejšo domovino. Anči je tožila o notranjih težavah.

Šepet, šušljanje, ugibanje in opravljanje je šlo po vasi tisto zimo od hiše do hiše tako naglo kakor ne gre nikdar kaka boljša čednost. Zato je bil pa tudi greh vedno večji; zakaj vaščani so dobro vedeli, da ne smejo nikogar obirati po krivici. Pri Žigonu je bil greh vedno bolj očiten, po vasi pa smeh vedno večji. Anči

je kazala prav moško, da ji ni malo nič do tega. Na vsa prašanja v tej kočljivi zagati je odgovarjala mirno, skoro zadovoljno: „Kaj pa jaz vem?“

Vaščanke so trdile, da mora ve deti vprav ona vse. Anči ni verjela.

Bližala se je topla pomlad in ž njo tudi konec Ančine nevednosti. Vaščanke se niso motile, saj jim je povedal volarček, kako je poznala Anči Moro, ko ga je nazvala tička.

„Morda se vrne z lastovnikami“, so nalašč ugibale ženske. Toda Moro se ni vrnil tisto leto ne z lastovkami, ne s škorei. Vzrok so uganile skrbne mamice.

Ker ni imel Žigon lastnih otrok, so bili doma nove dedindje dvakrat veseli. Krstili so jo tudi na častito ime sv. Ane, ker je bila materi popolnoma podobna.

To pa zopet ni bilo prav sosedom in sosedam, ki bi jim sploh ne mogla biti vsa dogodba prav nič mar. Vaška dekleta prej niso niti marala govoriti z Žigonovo. Sedaj so se ji bližale, da bi jo dražile, kaj poreče ob novem letu župnik. Ona je pa zopet skomizgnila z rameni in pristavila: „Kaj jaz vem?“ Tudi fantje, ki je prej niso marali niti srečati drugače kot z zabavljicami, so jo strašili, da bo trd odgovor pred strogim gospodom na dan novega leta. „I, naj bo! Kaj vem jaz?“ je bil nedolžen odgovor.

Zares bi bili vsi Žigonovi videli najraje, da bi ne bilo nič opomina s prižnice. To pa ni bilo mogoče, ker je župnik otroka krstil in tudi zapisal k drugim v dušno pašo, kakor so nazivali krstno matice. Vedeli so pa tudi, da gošpod ne odneha od svoje navade, čeprav je samo Ančka letos nezakonski otrok.

Vsi so radovedno pričakovali, kako ime dobi danes nezakonska mati. Ko je župniku zastala beseda in ni mogel najti primerne psovke, je odgovorila na glas z mogočnim moškim bratom sama Anči: „— taka, taka, kakor so vse druge!“

Mirno je gledala župnega gošpoda kakor prej in sedela na svojem mestu. Tedaj pa buši v smeh in krohnot vsa farna občina. Ženske so se smejale, ker je Anči sploh odgovorila v cerkvi, kjer mora ženska molčati, če ne — poje; moški so se zarezali, ker je odgovorila popolno resnico, in tuji sosedje zato, ker se župniku Skopnetu gotovo še ni dogodilo kaj takega nikoli. Brez križa in krščanskega pozdrava jo je odkuril s prižnice; tožil vendar ni Žigonove Anči.

To je ljudi nagnilo, da so še naprej voljno trpeli njegove starodavne navade ter zbijali šale in dovtype o tem, kako mu je novega leta dan Žigonova Anči sapo zaprla.

In Moro — tiček — jo je pa naučil. Kdo drugi?

Vsak trenutek.

Človeško življenje je tako kratko, da bi ne smeli za uditi nobenega trenutka. Cesar Napoleon je dejal: „Vsak izgubljen trenutek daje priliko za nesrečo“. — Ako bi utegnili zanemariti zakone narave, bodisi v neizmernosti v jedi ali pijanci, ali v čemu drugemu in kazen je takoj tu. — Nerazpoloženje, zgraba teka, slabost. V takih slučajih Vam bo dalo „Trinerjevo ameriško grenko vino“ hitro in popolno pomoč s tem da bo očistilo Vaše očevje ter jih ojačilo. To zdravilo je priporočano v žledčnih boleznih, ter v boleznih v očevju, posebno kadar je bolnik zabasan, ter trpi na izgubi teka, glavoboli in slabosti. Dobiva se po vseh lekarnah, ali pa pri Jos. Triner, 1333—1339 S. Ashland ave, Chicago Ill.

Otrpnelost misli in sklepov bo hitro izginila po rabi Trinerjevega linimenta.

Dojenčki... Zmote ki se pripetijo tudi v najboljših rodbinah.

JOHN PAULIČ

Priporočam rojakom svoj salon in prenočišča. Postrežba dobra in poceni.

910 6th Str. Racine, Wis

John Ermenc

JAVNI NOTAR. Opravlja vsa v ta posel spadajoča opravila točno in zanesljivo. 283 GROVE ST.

KAZIPOT SLOVENSКИH TRGOVIN

Slovenska mesnica

BRATA FERKO

270—1st Ave.

priporočata

svojo dobro urejeno mesnico.

Sveže blago vseh vrst—Cene nizke—Dobra postrežba.

UGODNA PRILIKA

Za vse ki so se odločili iti na farme, ter postati neodvisni.

V severnem delu Wisconsin, v okrajih, Klark, Rusk, Chipeva, in Price je naprodaj mogo tisoč akrov dobre farmerske zemlje, blizu mest, trgov, železnice in sol. Lepe ceste, čista hladna voda, zdravno podnebje, ter rastejo vsi oni pridelki kakor v stari domovini. Cene nizke (od \$15 do \$20 akter) ter lahki plačilni pogoji. Vsakdo ima čas placevati 5 do osem let, po dogovoru. Kupujte naravnost od lastnikov. Oglejte si svet, in prepričajte se na lastne oči o kakovosti zemlje. Kupcem se voznja povrne. Za nadaljna pojasnila se obrnite osebnost ali pismeno na

LOUIS BEWITZ

198-1. AVENUE

MILWAUKEE, WIS.

Rudolf Walte

Se priporoča vsem Slovencem in Hrvatom v obilen obisk.

Na razpolago je najnovejši „Pool Table“

878-880 North Water St.

v bližini tovarne Trostel Leather Company
TEL. LAKE 1896 J.

“En glažek al’ pa dva”,

v mojem salonu, seveda,

“to Vam korajžo da”.

Louis Lončarić

5226 National Ave., West Allis.

Ne pozabite tudi, da še vedno prodajam lote in hiše, kakor do sedaj. Pre-skrbim Vam tudi zemljemerca jako poceni, da Vam odmeri zemljo. Obrnite se vselej zaupno do mene v teh zadevah.

IZURJEN SLOVENSKI FOTOGRAF

Izdeluje krasne slike po najnovejši modi in po najnižjih cenah. Vsakina novoporočencema napravim brezplačno eno veliko sliko in zraven tudi male spominske za zavrtno verizice. Rojaki pridite in oglejte si mojo fotografska delo in gotovo boste zadovoljni

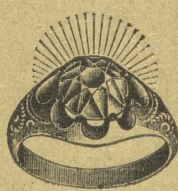
SLOVENSKI FOTOGRAF

FRANK SKOK, 438-52. Avenue. West Allis, Wis.

M. JOVANOVIĆ, 84 6th Str. Milwaukee, Wis. PRODAJA ŠIFKARTE.

Posilja denar po pošti in brzojavno. Izdeluje: Obveznice — Pooblastila — Prepovedi, potrjene po notarju in ces. in kr. konzulatu.

EDINA HRVASKO — SLOVENSKO — SRBSKA AGENCIJA.

Nekaj za vsacega.

Vsakovrstna zlatnina: prstani, ure vseh vrst, verižice, zapestnice, zaponke itd. Velika zaloga poročnih in drugih daril. Ako ne veste kaj bi kupili vprašajte za svet.

Ker sem se odločil opustiti trgovino na Reed St, prodajam vse po znižanih cenah.

ANTON GRANDLICH,

374 Reed St.—Dve trgovini—5123 National Ave.

Pozor Rojaki

NOVA SLOVENSKA TRGOVINA NA 1. AVENUE.

Naznanjam vam da sem se preselil iz prejšnjega prostora na Clinton st. na 243 1. ave. Priporočam še vam še nadalje v obilen obisk.
FRANK MEH

Važno uprašanje!
KDO mi opravi?
najbolje in najceneje
Konzularne, starokrajске, sodnijske in vojaške zadeve
Javni notar Kaker
220 1/2 Grove St
Milwaukee, Wis.

Poročneslike

Posebno delo po zelo nizkih cenah.

Velika slika 14x17 do 16x20 popolnoma zastoj vsakima poročencema.

Rad bi Vam pokazal tudi naše nove zgibne slike ki so zelo privlačne.

\$2.00 in 3.00 za ducat

FOTOGRAF

L. HAGENDORFF

173 Reed St., vogal Oregon St.

IG. KUŠLIJAN

229 1st Ave.

LOVENSKA GOSTILNA

ajboljše domače vino, žganje in smodke — Prenočišča za potike.

POSTOJTE! POZOR!

Kadar ste lačni
Kadar ste žejni
Kadar ste brez strehe
Pridite k meni
Bodete najbolje postreženi!
Prodajam tudi vozne listke
Za vse prekmorske črte
Po najnižjih cenah
Tudi pošiljam denar
V staro domovino najceneje!
Najhitreje in najtočneje!

LOUIS BEWITZ

198 1. Ave., Milwaukee, Wis. Tel. South 4680

Frank Lebek je bil na tem, da umre.

Bolan je bil nad sedem mesecev. Imel je tri zdravnike, a kjub temu je bil vsak slabši. Bil je bolan na želodec in živcih. Mogel ni niti jesti in ne spati. Hujšal je od dne do dne. Zgubil je že 15 funtov. Jest ni mogel ničesar, pil je samo nekoliko mleka, a tudi tega že ni mogel več. Delati seveda tudi ni mogel.

Ozdravil ga je v štirih tednih doktor Wasweyler, žledočni specialist in specialist v kroničnih boleznih.

456 Mitchell st. (drugo nadstropje), Na se verni strani ceste, med 2. in 3. Ave.

Posvetovanje brezplačno.

Obuvala

vseh vrst po najnižjih cenah:
za moške od \$1.50 do \$4.00
za ženske od \$1.00 do \$3.50
za otroke od 50c do \$2.50
Naš namen je vas vselej zadovoljiti.

Ahrens & Vahl

355—Grove Street.

Borchardt Bros.

KROJAČNICA, ZALOGA OBLEK IN DRUGE MOŠKE OPRAVE.

Cene zmerno, blago trpežno postrežba točna.

347—349 GROVE STREET.

Slovenska javna notarja in advokata

Vlach & Groelle

23 METROPOLITAN BLOCK
Milwaukee, Wis.

zastopata na sodišču v vseh slučajih. Zlasti veliko pozornosti posvečata v slučajih telesne poškodbe in nasilne smrti v času dela. Vsak odvetniški svet zastoj. Pridite v najin urad, ali pa nama pišite v svojem materinem jeziku.